



## Referat fra 11. møde

### i UFPP – arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter

den 15. september 2016

Deltagere:

Bent Leonhard, Danske Planteskoler  
Julie Skov Christiansen (afløser på sigt Bent Leonhard)  
Stefan Lund, Floradania  
Anne Fabricius, Dansk Gartneri  
Per Boisen Andersen, Danske Havecentre  
Lis Tanderup Stenstrup, NaturErhvervstyrelsen  
Jørgen Søgaard Hansen, NaturErhvervstyrelsen  
Bettina Gylden, NaturErhvervstyrelsen

#### 1. Godkendelse af dagsorden

Per Boisen Andersen ønskede, at BREXIT's betydning på planteområdet for Danmark og EU blev vendt under eventuelt.

Dagsordenen blev godkendt

#### 2. Orientering fra NaturErhvervstyrelsen

a) *Orientering om NaturErhvervstyrelsens organisation og status for Planteenhedens kommende opdeling (Augustenborg/København)*

NaturErhvervstyrelsen orienterede om, at de kontrolrettede arbejdsopgaver i Enheden Planter overflyttedes til NaturErhvervstyrelsens nye kontor i Augustenborg, hvor der opbygges et nyt team under Enheden Planter, Team Plantetilsyn. Overdragelsesprocessen er påbegyndt med overdragelse af kontrol-fagansvaret for avls- og omsætningskontrollen af planter fra Lis Stenstrup til Bettina Gylden, og avls- og omsætningskontrol af læggekartofler fra Tine Vilbrad Jørgensen til Thomas Hundebøl Thomsen. Det internationale arbejde – herunder EU forhandlinger, ministerbetjening, dansk lovgivning, regeludvikling, rådgivende udvalg og kundevejledning m.m. varetages fortsat i NaturErhvervstyrelsen, København, hvor også flere af de øvrige erfarne medarbejdere stadig er. NaturErhvervstyrelsen vil tilstræbe at informere de relevante erhverv løbende om ændringerne vedrørende kontaktpersoner og opgavevaretagelse.

### 3. De nye EU forordninger om plantesundhed og offentlig kontrol

- a) *Orientering om afslutningen af forhandlingerne om en kommende EU forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere og om en revideret kontrolforordning, ved NaturErhvervstyrelsen.*

Jørgen Søgaard Hansen gennemgik bilaget med redegørelsen for ' Reform af EU plantesundhedsordningen', som tidligere er præsenteret i UFPP og som opsummerer de kommende større ændringer i EU plantesundhedsordningen og hvilken betydning de får for erhvervet og myndigheden i forhold til forbedringer eller ekstra krav/byrder.

Baggrunden for reformen af den nuværende EU lovgivning er en erkendelse af, at det nuværende system er utilstrækkelig til effektivt at holde alvorlige skadegørere ude af EU og hindre spredning i EU. Det nye system har meget mere fokus på forebyggelse og udbrudshåndtering, bl.a. i form af strengere importkrav samt krav om en mere resolut indsats, når der findes karantæneskadegørere i EU. Bent Leonhard nævnte *Xylella fastidiosa*, som et eksempel, hvor den nye forordning måske ville kunne have sikret, at EU var mere på forkant med at forhindre indførsel af skadegøreren.

Plantepasset forenkles indholdsmæssigt og de nuværende relativt detaljerede regler for, hvad der skal være fulgt af plantepas, vil blive afløst af et mere generelt krav om plantepas på alle planter til plantning (undtaget frø) i alle handelsled mellem professionelle operatører. Produkter, der sælges til den endelige forbruger (dog ikke internethandel) er undtaget. Der skal forhandles om en gennemførelsesbestemmelse om plantepassets layout og NaturErhvervstyrelsen efterspørger branchens input hertil.

Også kravet om registrering og kontrol af virksomheder, der sælger til den endelige forbruger, herunder havecentre, vil bortfalde. Til gengæld vil internethandel med plantemateriale blive omfattet af krav om registrering og plantepaskrav. Det kan medføre, at havecentre, der også har internethandel og behov for at udstede plantepas, alligevel skal være registreret. Per Boisen Andersen kom ind på, at internethandlen med planter er stigende og visse produkter, f.eks. bølgeplanter til hæk, handles næsten udelukkende via internettet af nogle få store aktører, der sidder på de vigtigste produktgrupper, men at der findes dog også små lokale virksomheder, som har specialproduktioner. Det bliver en udfordring, at afklare hvilke butikker med internethandel, der har behov for at udstede plantepas og dermed skal være registreret hos NaturErhvervstyrelsen.

De nye plantepasregler skal træde i kraft senest d. 1.1. 2020. Per Boisen Andersen bemærkede, at Danske Havecentre meget gerne vil have afviklet registreringen til kontrollen snarest, hvor det er muligt.

Jørgen Søgaard Hansen forklarede videre, at når den overordnede ramme, i form af Plantesundhedsforordningen, er på plads, så følger en serie gennemførelsesbestemmelser om de konkrete krav. Særlig vigtig er forhandlingen om og udarbejdelse af en EU liste over de karantæneskadegørere ("Priority pests"), der opfattes som den største trussel i EU og hvor medlemslandene vil kunne få medfinansiering til udryddelse ved angreb. Her er det

væsentligt, at DK og andre nordiske medlemslande spiller aktivt ind med de skadegørertrusler, der præger de kulturer, der er vigtige i vores del af EU.

Bent Leonhard spurgte til, hvordan trusler identificeres på EU plan og Lis Stenstrup forklarede, at det er medlemslande samt organisationen EPPO (European Plant Protection Organization), som laver risikoanalyser, samt den forholdsvis nye spiller på plantesundhedsbanen; EFSA (European Food Safety Authority), som vurderer analyser om risici og afgiver "scientific opinions". EPPO og EFSA samarbejder.

Der vil også komme skærpede krav til virksomhederne om at sikre sporbarhed i produktion af og handel med plantemateriale. De skal kunne trække partier tilbage, som er angrebet af karantæneskadegørere og spore dem tilbage til oprindelsen og til solgte søsterpartier. Virksomhederne skal også tage det primære ansvar for, at produkterne er fri for skadegørere og skærpe indsatsen ved forekomst af skadegørere. Derfor vil der også blive stillet krav til uddannelse af medarbejderne i produktionen. Stefan Lund var bekymret for, om uddannelseskravene kunne blive fordyrende for den enkelte virksomhed. Per Boisen Andersen mente ikke, at det behøver blive en kostbar affære, hvis man ser på en samlet løsning for de forskellige dele af branchen, for eksempel under AMU-kurserne. Anne Fabricius foreslog, at kombinere skadegørerefteruddannelse med f.eks. sprøjtecertifikatuddannelsen og Bent Leonhard mente, at NaturErhvervstyrelsen bør opstille krav til indholdet for efteruddannelsen.

Jørgen Søgaard Hansen forklarede, at i forhold til det offentlige tilsyn vil den kommende kontrolforordning muliggøre en mere risikobaseret plantesundhedskontrol, doceret i forhold til omfanget af virksomhedernes egne systemer og daglige tilsyn.

NaturErhvervstyrelsen udleverede en tidsoversigt for EU processen for forhandling og vedtagelse af de kommende gennemførselsbestemmelser. Styrelsen vil inddrage UFPP som følgegruppe for styrelsens arbejde med den danske implementering af de nye forordninger.

#### **4. Kommende plantepasregler med EU plantesundhedsforordningen**

Jørgen Søgaard Hansen uddelte kopi af præsentation om plantepas 'før og efter' ny EU lovgivning indføres.

a) *Orientering om den endelige ordlyd vedrørende plantepasregler (bilag: Uddrag af plantesundhedsforordningen. Dansk sprogversion, foreløbig udgave)*

Der vil bl.a. komme til at gælde følgende:

- Der skal stå både 'plantepas' og 'plant passport' (altså både på dansk og på engelsk)
- Plantepas skal være påført et EU flag som logo
- Alle oplysningerne skal kunne genfindes entydigt og skal derfor starte med et "A" hhv. "B" hhv. "C" osv. og gives i fast rækkefølge

- Plantepasoplysninger skal præsenteres samlet og være tydeligt adskilt fra andre oplysninger på labels
- Der kan suppleres med andre databærere, så som chips, strekkoder mv.

En samlet forsendelse af en given art og en given oprindelse skal som hidtil være forsynet med mindst et plantepas (f.eks. et pas på en hel container, der handles samlet eller et pas pr. frugtplante i en planteskole, fordi de handles enkeltvis)

Der vil fortsat være vise planter, som også skal forsynes med plantepas til den endelige forbruger.

Bent Leonhard bemærkede at det er en gråzone, hvornår noget er en færdigvare.

Der blev spurgt til, hvornår en plante der kommer fra et andet EU-land, bliver til en dansk plante, dette bør præciseres fremover og hvor længe gælder et plantepas, når planten er kommet til DK? Der kan være situationer, hvor en virksomhed gerne vil have sit eget plantepas på produktet i forbindelse med salg.

Jørgen Søgaard Hansen kommenterede, at der alene ved levering til beskyttede zoner bliver generelt krav om, at man skal anføre reg.nr. for den oprindelige producent på plantepasset, hvis man udskifter det, men EU oprindelseslandet skal anføres, hvis man i DK ønsker at sætte egne plantepas på en vare fra et andet EU land.

*b) Plantepas-layout. Fastlæggelse af detaljerne i kommende EU arbejdsgruppe om gennemførelsesbestemmelser. Efterlysning af danske ønsker til brug for forhandlingerne.*

NaturErhvervstyrelsens opfattelse fra forhandlingerne af plantepasreglerne er, at der forventes en vis fleksibilitet i forhold selve layoutet på plantepassene (størrelsesforhold/format), når blot de påkrævede oplysninger står samlet på passet som beskrevet. Der er også mulighed for at tilføje andre oplysninger på samme etiket, men det skal i givet fald være helt adskilt fra plantepasset. Kun mærkningsbestemmelser fra markedsdirektiv-områderne (eksempelvis læggekartofler) må integreres med plantepasoplysninger.

Stefan Lund nævnte, at på potteplanter anvendes ofte thermoprint, som maksimalt holder 4-5 måneder, på alt andet anvendes vejrbestandig print.

Der bliver ikke krav om fortløbende nummerering af passene. Den påkrævede sporbarhedskode kunne f.eks. være partinummer, ordrenummer eller fakturanummer, som i dag.

Det blev drøftet i gruppen, hvorvidt der skal være en overgangsfase, hvor virksomhederne faser det gamle format ud og indfører det nye, eller en klar skiftedato.

NaturErhvervstyrelsen tolkede, at der er behov for, at der i Danmark opereres med en overgangsfase de kommende tre år, hvor man kan overgå fra gammelt system til nyt system på en fleksibel måde, således at virksomhederne kan indstille sig på det og få brugt lagre af gamle plantepas. Alle var enige om, at de nye krav skal meldes ud i god tid, så virksomhederne kan indstille sig på det og få brugt lagre af gamle plantepas.

## 5. Kommende plantepasregler med EU plantesundhedsforordningen

- a) *Orientering om EPPO spørgeskema vedr. planteskadegørere, målrettet den nationale plantesundhedsmyndighed og erhvervets internationale brancheorganisationer. NAER efterspørger erhvervets input til besvarelse.*

Lis Stenstrup forklarede, at EPPO over en toårig periode skal lave en udredning om, hvilke skadegørere der fremover skal listes som en RNQP skadegører (Regulated Non Quarantine Pest). I første omgang fokuserer EPPO på de skadegørere, der står i Plantesundhedsdirektivets bilag II All, dvs. skadegørere, der findes i EU og dermed ikke kandiderer til at være karantæneskadegørere, men som alligevel kan gøre så stor skade, at de ikke må findes på planter til plantning. Derudover er det muligt at stille yderligere krav, som f.eks. kontrol af omgivelserne, eller 3 års frihed på produktionsstedet, som vi kender det fra Bilag 4 til Plantesundhedsdirektivet. EPPO efterspørger også input om andre skadegørere, f.eks. nye skadegørere eller kvalitetsskadegørere i markedsdirektiverne, der bør reguleres.

Flere medlemmer af arbejdsgruppen havde også modtaget spørgeskemaet ad andre kanaler, men var noget i tvivl om, hvordan de skulle få det udfyldt på en kvalificeret måde. Lis Stenstrup mente, at det vigtigste må være, at give input til, hvilke skadegørere der er vigtigst i Danmark for de listede arter fremfor at gennemgå alle arterne. Derudover er der især behov for branchens input til produktion og markedsværdier. Det er ikke nødvendigt at følge skemaet slavisk, alle former for tilbagemelding om nationale aspekter er nyttige i fht. NaturErhvervstyrelsens udarbejdelse af besvarelse til EPPO. Bent Leonhard mente, at der kun er få arter i den nuværende lovgivning med relevans for planteskoleplanter.

Lis Stenstrup forklarede med illustrationer på tavlen, den nuværende og kommende opdeling af skadegørere i forskellige grupperinger. Fremover skal skadegørere opdeles i QP'ere (Quarantine pests), som er skadegørere, der ikke findes i EU og som ikke må indføres, samt RNQP'ere (Regulated Non Quarantine pests), som er alvorlige skadegørere, som allerede findes i EU og derfor ikke kan kaldes QP'ere, men som ønskes reguleret så meget som muligt.

Det er væsentlige overvejelser, som alle grene af branchen opfordres til at forholde sig til, da det er de samme overvejelser og input, som NaturErhvervstyrelsen skal basere de danske indspil til EU-forhandlingerne på.

## 6. Nye EU regler om frugtplanter, sortslister mv.

- a) *Orientering om nye krav til frugtplanter efter vedtagelsen af 3 gennemførelsesdirektiver, der vedrører:*

- *Mærkning, pakning og lukning (Kommissionens gennemførelsesdirektiv 2014/96/EU)*
- *Sortslistekrav (Kommissionens gennemførelsesdirektiv 2014/97/EU)*

- *Certificering af frugtplanter (Kommissionens gennemførelsesdirektiv 2014/98/EU)*  
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1471525075605&uri=CELEX:32014L0098>

Lis Stenstrup orienterede kort om de nye krav til produktion, certificering og markedsføring af frugtplanter, der træder i kraft pr. 1. januar 2016.

De nye krav omfatter:

- Nye krav til mærkning, pakning og lukning af certificeret materiale, samt nye oplysninger i leverandørdokumentet for CAC-materiale (standardmateriale)
- Sortslistning af alle sorter, der skal markedsføres, med, som minimum, en officiel anerkendt beskrivelse og registrering af sorterne på en national sortsliste.
- Fælles certificeringssystemer i EU.

Ændringerne er præciseret i en læsevejledning, vedlagt dette referat som bilag.

## **7. Eventuelt, herunder fastsættelse af tidspunkt og sted for næste møde**

Under frokosten blev 'Brexit' drøftet. NaturErhvervstyrelsen forventer, at UK's exit fra diverse plantesundhedsfora i EU vil blive et stort savn, da UK i stor stil har bidraget med faglige input, PRA'er og monitoring af handel/import i EU og været en motor i skanningen af nye farlige skadegørere ("emerging risks"). Det er dermed en af de meget aktive spillere og allierede på plantesundhedsbanen, der stopper i EU-samarbejdet.